

Voltak a régi — de igazi — függetlenségi pártnak is kifogásai a kormány ellen annak idején; de midőn ellenzéki álláspontjukat kifejtették, e mellett sohasem felejtették el magyar voltukat.

„Kijelentjük — mondotta az 1884-iki függetlenségi program — hogy amennyiben a horvát-szlavon részek Magyarország annyi áldozata ellenére, tovább is kockáztatnák hazánk érdekeit s a testvéri köznyújtásra tovább is gyűlölet volna a válasz: követelni fogjuk a velünk fennálló kiegyezésnek oly megváltoztatását, hogy a magyar állam érdekei is biztosítva legyenek”.

Ime, látjuk, a régi negyvennyolcas párt hazafias álláspontját. Látjuk ma az utódok, az új „függetlenségi”-ek megalkuvó opportünizmusát.

Két korszak áll szemben egymással. Két politika — és két ethika.

Az a régi függetlenségi párt többet követelt mint a hatvanhetes: a mai függetlenségi párt kevesebbet. A Justh-csoport nem meri védeni a nemzet jogait, mert a szerb radikálisok barátságát és egyéb elleneseink szövetségét elveszithetné.

Pedig a függetlenségi párt 1884-iki állásfoglalása már célszerűségi szempontból is nézi a kérdést s a jogi kérdést nem is helyezi előtérbe. De a negyvennyolcasok ezt a célszerűségi álláspontot sem vállalják magukénak. Nekik egészen más célszerűségi szempontjaik vannak.

A táblaelnök lemondása ügyében még nincs döntés.

— Kray István nyilatkozata. —

(Saját tudósítónktól.) Kray István, a szegedi ítélőtábla elnöke, másfél hónappal ezelőtt tudvalevőleg följárólta méltóságát az igazságügyminiszternek, mert veje, Lovassy Ernő dr. ügyvéd, a szegedi ítélőtábla területén nyitott irodát. Ezzel kapcsolatosan az egyik szegedi estilap azt a hirt közölte, hogy a táblaelnök lemondását elfogadta Székely Ferenc igazságügyminiszter.

A Délmagyarország munkatársa ebben az ügyben beszélt Kray István táblaelnökkel, aki megcáfolta a lemondása elfogadásáról közölt hirt. A táblaelnök Lovassy Ernő dr. lakásán fogadta munkatársunkat.

— Méltóságod lemondásával kapcsolatosan az a hír terjedt el, hogy már megérkezett volna az igazságügyminiszter döntése, amely elfogadja a lemondást?

— Nincs tudomásom arról, — felelte a táblaelnök, — hogy az igazságügyminiszter már döntött volna lemondásom ügyében. Nagyon szívesen megmondanám, ha tudnék a dologról.

— Méltóságod kérvényében kifejezetten kérte nyugdíjaztatását vagy elhelyezését, vagy csupán az igazságügyminiszter rendelkezésére bocsátotta a méltóságát?

— Az ismert okra való tekintettel rendelkezésre bocsátottam az elnöki széke. Másról egyáltalán nem tettem említést.

Kray István táblaelnök csótfalusi birtokáról érkezett Szegedre. A lakását már a lemondása előtt fölmondta, ezért szállt meg Lovassy Ernő dr. lakásán. A lemondás benyújtása óta most tartózkodik először a városban.

Az igazságügyminiszter döntéséig Vén András, az első tanácselnök intézi az elnöki teendőket. Valószínű, hogy az igazságügyminiszter döntése már legközelebb megérkezik, amely után a szegedi ítélőtáblán jelentősebb személyi változások várhatók.

A szerb kérdés a király előtt.

— Berchtold és Tschirschky audienciája. —

(Saját tudósítónktól.) A balkáni háboru újra fölvetette, még pedig teljes élességével és békebontásra alkalmas fulánkjával a szerb kérdést. Szerbia tengeri kikötőt akar és ahelyett, hogy az Aegei-tenger partján keresne megfelelő állomást, az Adria felé kacsint, oda, ahol Ausztria-Magyarország és Olaszország vetette meg a lábát. Belgrád felől heves követelőzés, ökölbesorított fenyegetés hangjait dobálják felénk. Az annexiók idők bonyodalmai támadnak föl. Ebben a súlyos helyzetben Berchtold gróf külügyminiszter öfelsége elé járult ma, akinek egy óráig tartó audiencián referált a balkáni dolgokról. Az uralkodó behatóan érdeklődött a szerbek követelése iránt és megállapodott Berchtold gróffal a hivatalos monarchia álláspontjában.

Nagyjelentőségű ez az audiencia, amelyet a király Tschirschky-Bögendorffnak, a bécsi német nagykövetnek adott ma délután. Tschirschky a német birodalom kancellárjának izenetét közölte öfelségével. Nem lehet kétség az iránt, hogy a német császár és a német közvélemény ma is teljesen megegyező véleményen van velünk és fegyveres készültségének erejével támogatja a monarchiát abban, hogy a szerb kikötő-kérdésből háborus bonyodalmak ne keletkezzenek. Se az osztráknak, se Magyarországnak nincs kifogása az ellen, hogy Szerbia az Aegei-tengerig utat nyerjen s ebben a törekvésében a hármasszövetség többi tagja sem akadályozza.

Itt említjük meg, hogy a Szerbiával napok óta folyó tárgyalásokról a szerb sajtó igen szíves hangon emlékezik meg. A Tribuna elismeri Berchtold gróf expozéjának előzeny hangját, a Sztrazsa pedig első oldalán közli a király és Ferenc Ferdinánd trónörökös arcképét, azzal a megjegyzéssel, hogy ezzel Szerbia legmelegebb szimpátiáját kívánja kifejezni. A szerb félhivatalos sajtó folyton arról ír, hogy bár ezidőszent még meglehetsően távol áll egymástól a monarchia és Szerbia álláspontja, meg van győződve arról, hogy Bécs végül mégis csak engedni fog s beleegyezik Szerbia jogos követeléseibe. Azt állítják, hogy Szerbiának nincs semmiféle közössége Oroszországgal, nem védelmez nagyszláv érdekeket, amire nézve garanciákat hajlandók nyújtani. A lármás boulevard-lapok természetesen harcias hangulatot igyekeznek terjeszteni, ezek hangját azonban a komolyabb szerb sajtó maga is elítéli s csodálkozik azon, hogy éppen ezeknek adnak hitelt komoly diplomáciai körökben. A Délmagyarország munkatársa egyébként jól értesült forrásból a következő fölvilágosításokat nyerte:

— Szerbia ugyan eléggé erősnek érzi magát arra, hogy szövetségben a Balkán-államokkal fegyverrel is ellenállhasson, tisztában van azonban azzal is, hogy egy ilyen harc élet-halálharc lenne. A szerb kormány egyáltalában kellemetlen helyzetbe került, mert míg egyrészt a győzelmektől mámoros szerb közhangulat nyomásával kell számolnia, másrésztől hidegvérrel fontolóra kell vennie minden eshetőséget, hogy a konfliktust békésen oldhassa meg. Ugron István magyar-osztrák követnek Budapestről való visszaérkezését nagy izgalommal várta Belgrád, mert azt reméli, hogy új, békésebb instrukciókat

hoz magával, amelyek alapján az egész kellemetlen ügy megoldható lesz. Szerbia minden erejével azon van, hogy a meghódított területeken rendezett viszonyokat teremtsen s csak azt kívánja, hogy kultúrát terjesztő faktorként kezeljék.

Szerbiában általában az a nézet, hogy a harcias hírek terjesztése nem egyéb börgémanővernél. A komoly szerb közvélemény a győzelmes harcok után nem akar életveszedelmes kalandba keveredni.

A városi felsőkereskedelmi.

— A kormány támogatása. —

(Saját tudósítónktól.) A tanév kezdetétől működik az új felsőkereskedelmi iskola és csak ma érkezett Szegedre a közoktatásügyi miniszternek az a leirata, amely megígéri az államsegélyt, de annak nagyságára csak a törvényhozás megállapítása után kíván nyilatkozni. A miniszteri leirat részletes utasításokat tartalmaz az iskola szervezetére és a női felsőkereskedelmi felállítását csak külön engedi meg. A miniszteri leirat, amely a mindenkorai kormányoknak Szegeddel szemben való álláspontjára némileg jellemző, így szól:

Folyó évi április 30-án és szeptember 16-án kelt felterjesztéseire értesitem a közönséget, hogy a kereskedelemügyi miniszter urral egyetértően megengedem, mikép a közönség Szegeden nyilvános jogu községi felsőkereskedelmi iskolát létesíthessen.

Elcélből ez iskolának már a folyó tanévre történt megnyitását utólagosan jóváhagyom, oly feltétellel, hogy a közönség ez iskolája fenntartását saját erejéből tartozik biztosítani. Ehhez képest köteles az iskolát megfelelően szervezni, fejleszteni, célszerűen elhelyezni és felszereléséről, valamint zavartalan működéséről gondoskodni. Tartozik továbbá a tanári személyzet alkalmazására az iskola tanulmányi és adminisztratív igazgatására, eljárására és felügyeletére nézve a szervezeti szabályok s általában a felső kereskedelmi iskolákra érvényes rendeleteket, utasításokat követni.

A felsorolt feltételek mellett a közönségnek női felső kereskedelmi iskola fenntartására és szervezésére nézve is megadom az engedélyt, mivel ahhoz, hogy a felső kereskedelmi iskola egy-egy osztálya mellett párhuzamosan leányosztályok is működjenek, nem járulhatok.

Ellenben a budapesti, pozsonyi, marosvásárhelyi, pécsi stb. szabályszerűen működő női felső kereskedelmi iskolákhoz hasonlóan a közönség is szervezhet külön női felső kereskedelmi iskolát. Ily női felső kereskedelmi iskolájának fenntartására, fejlesztésére, elhelyezésére és felszerelésére, valamint működésére, ugyancsak annak vezetésére, a tanárok alkalmazására, igazgatására és felügyeletére nézve a fentebb közölt szabályok követhetők. Ezek mellett a leány növendékek női felügyeletéről is kell gondoskodni.

A női felső kereskedelmi iskola alsó (I) osztályába csak a felsőbb leányiskola, a gimnázium, a reáliskola vagy a polgári iskola negyedik osztályát sikerrel végzett növendékek vehetők fel. Ily minősítés hiányában felvételi vizsgálat útján felvétel nem engedhető meg.

Az iskola elhelyezéséről, megnyitásáról, a tanulók számáról, a tanári személyzetről, az egyéb fennálló szabályok értelmében megállapított ügyekről az iskola igazgatója az állami felügyeletet teljesítő Schack Béla dr. felső kereskedelmi iskolai főigazgatóhoz tegyen jelentést.

Ami az iskola államsegélyét illeti, méltányolni kívánom a városnak az iskola fenntartásával járó áldozatait oly módon, hogy a tanároknak igénybe vehető fizetésekiegészítésére megállapítható államsegély engedélyeztessék. Ehhez képest a tanárok fizetés ügyére vonatkozó határozatok külön szabá-